

Arctic Lavvo

OF KAUTOKEINO

VENOR TRADISJONELL LAVVO

BRUKERVEILEDNING

Størrelse:

4-6, 8-10, 12-14, 15-20, 25-30

BRUKERVEILEDNING FOR VENOR TRADISJONELL LAVVO

Størrelse:

4-6, 8-10, 12-14, 15-20, 25-30

KONTAKT:

Tlf: +47 917 31 283
Epost: ordre@arcticlavvo.no
www.arcticlavvo.no
www.facebook.com/arcticlavvo

**TAKK FOR AT DU VALGTE
ARCTIC LAVVO, VI ØNSKER DEG
MANGE FLOTTE TUR- OG
NATUROPPLEVELSER!**

Lagd med kjærlighet av våre fantastiske syere i Kautokeino, Norge. Små variasjoner på produktene kan forekomme. Har du spørsmål eller kommentarer kan du ringe oss for en hyggelig lavvoprat!

OPPSETTING AV LAVVOSTENGER

Det er en fordel å være to når man setter opp en tradisjonell lavvo. Det vil i tillegg være behov for stige ved oppsett av de største lavvoene.

Til Venor Tradisjonell Lavvo kan du velge å kjøpe våre aluminiumstenger eller lage trestenger selv.

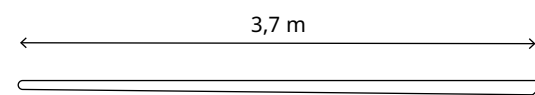
Oversikt over stenger:

Størrelse	Gaffelstenger		Hele stenger		Krysshøyde*	Tykkelse på stenger i toppen**	Diameter på lavvoens grunnflate
	Antall	Lengde til forgreining	Antall	Lengde			
4-6	3	3,2 m	12	3,7 m	3,2 m	3 cm	4,0 m
8-10	3	3,6 m	17	4,1 m	3,6 m	3 cm	4,7 m
12-14	3	4,0 m	18	4,5 m	4,0 m	3-4 cm	5,3 m
15-20	4	4,4 m	19	4,9 m	4,4 m	4-5 cm	5,8 m
25-30	4	5,5 m	22	6,0 m	5,5 m	4-5 cm	7,3 m

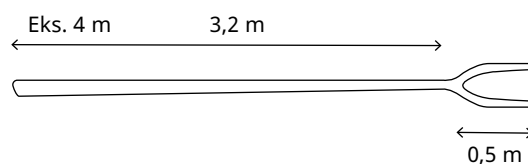
* Dersom du ikke har gaffelstenger

**Hvis du bruker for tykke stenger vil duken ikke passe rundt stengene, krysset i toppen blir for bredt.

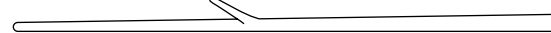
Figur 1

Figur 2

Figur 3

Lavvostengene skal være slanke og ha omtrent samme tykkelse. Stenger av gran er de beste, disse blir svært lette når de tørker. Andre tresorter kan selvfølgelig også brukes. Det er viktig at alle kvister og grener fjernes, spisse grenrester kan skade teltduken. Vi anbefaler deg å barke stengene slik at de tørker lettere. Hvis du nylig har hugget trærne bør du vente noen dager med å sette de opp, friske trær vil bøye seg i toppen og tørke seg skjev.

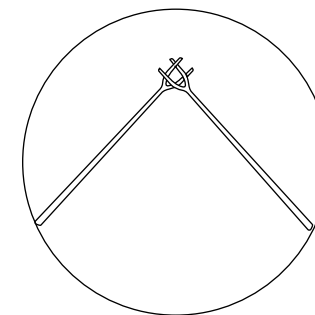
Gaffeltrær finner du lettest blant unge trær. Skulle gaffelen være for høyt opp i treet sager du av nedre del av treet slik at lengden blir passe. Spiss stengene nede så de står bedre fast. Dersom du lar en sterk gren stikke ut på stengene når du hugger stengene, vil det være lettere å sette opp tverrstang i etterkant (figur 3).

Husk tillatelse fra skogeieren til å hugge trær!

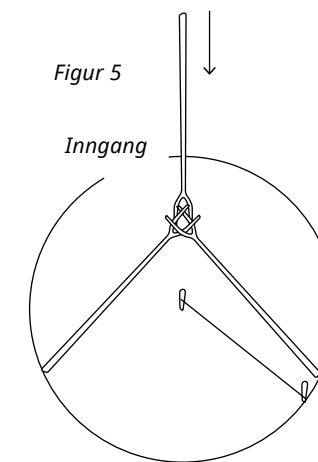
OPPSETTING AV LAVVOSTENGER

1. Legg to gaffelstenger med gaffelen i hverandre i en V-form på bakken (figur 4).
2. Ta så den 3. (og evt. 4.) gaffelstanga og legg gaffelen under de andre, med denne stanga heiser du opp de to andre stengene (figur 5).
3. Hvis du ikke klarer å finne gaffelstenger kan du bruke rette stenger. Legg 3-4 lavvostenger ved siden av hverandre på bakken, mål opp hvor krysset skal være (se tabellen). Bind stengene sammen med tau ved krysshøyde (figur 6). Reis så disse stengene med angitt diameter. Du kan også binde/nagle sammen to stenger i krysshøyde. Lag to slike sett og legg kryssene mot hverandre (figur 7).
4. Neste skritt er å lage en sirkel. Det gjøres med en snor som måler lavvoens radius, med en pinne eller plugg i hver ende (figur 8). Se i tabellen for å finne diameter på lavvoens grunnflate. Sett den ene pinnen i midten av lavvoen og gå med den andre enden av snoren til hver av lavvostengene for å tilpasse avstanden. Du vil nå få en sirkelrund lavvo. Sett resten av lavvostengene opp etter samme prinsipp (figur 9).
5. Du skal nå bestemme deg for hvor døra skal være. Tilpass stengenes avstand til bredden på døra. Fortsetter på neste side!

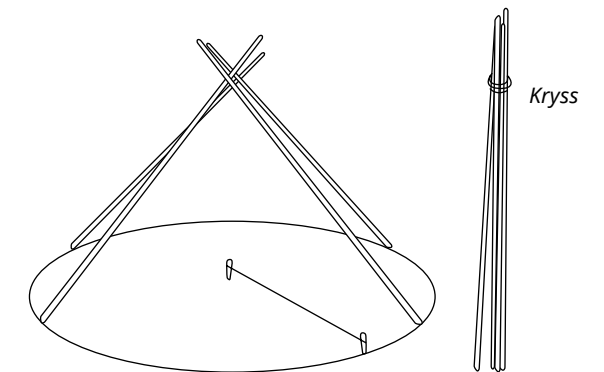
Figur 4

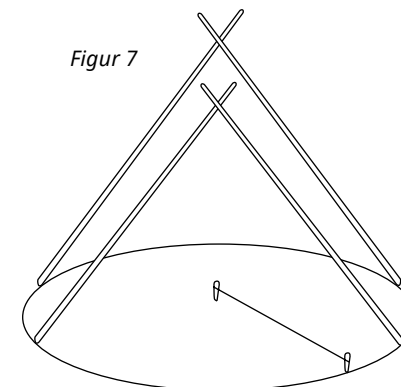
Figur 5

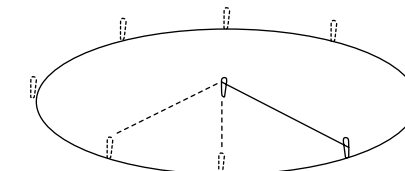
Figur 6

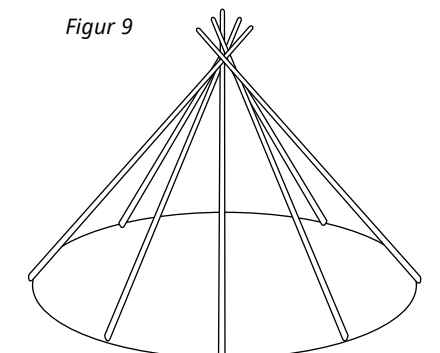
Figur 7

Figur 8

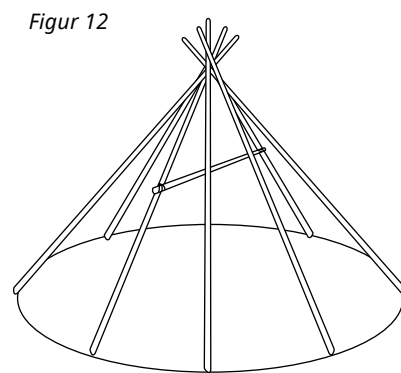
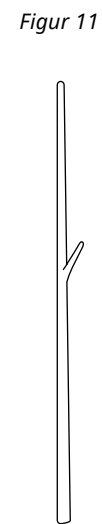
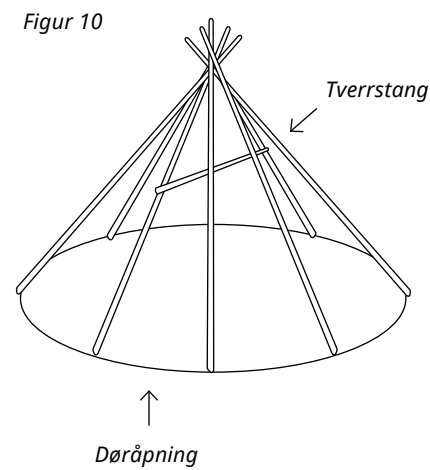

Figur 9

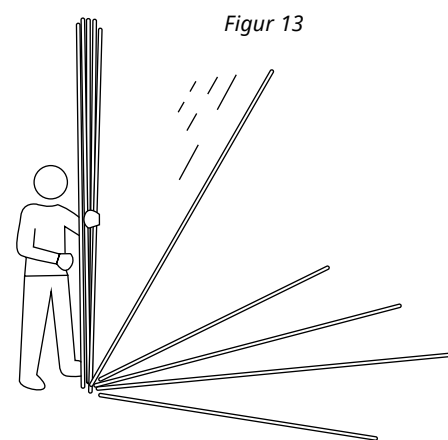
OPPSETTING AV LAVVOSTENGER

- For å kunne henge kjeler over bålet har du bruk for en riggi (en kjetting med høyderegulering og krok for oppheng av kjele). Riggi kan du henge der hvor stengene krysser hverandre eller på en tverrstang (figur 10). Denne skal festes fra døra til motsatt side av lavvoen, rett over bålet.
- Det er lettere å sette opp tverrstanga hvis du lar en sterk gren stikke ut på stengene når du hugger stengene (figur 11). Du kan også surre fast tverrstanga med tau (figur 12).

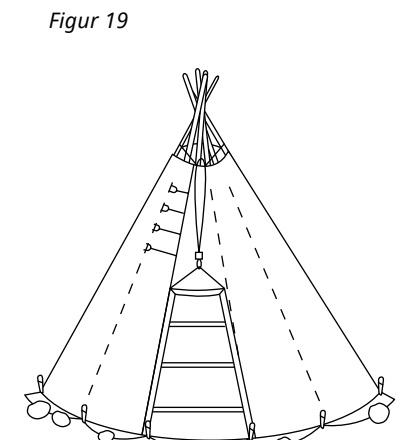
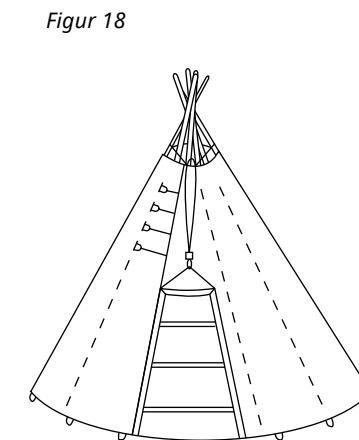
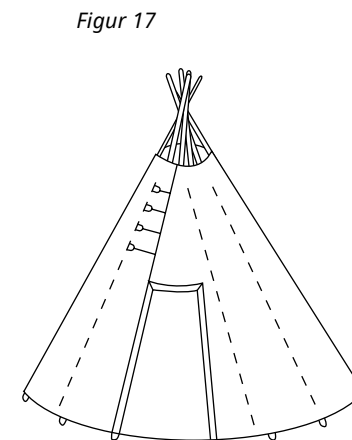
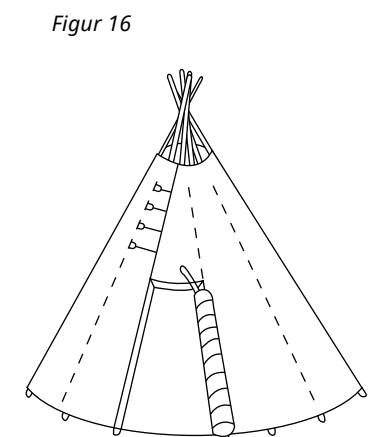
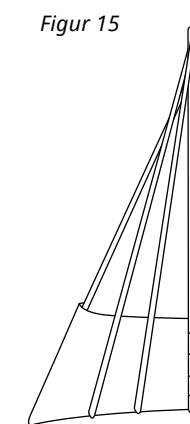
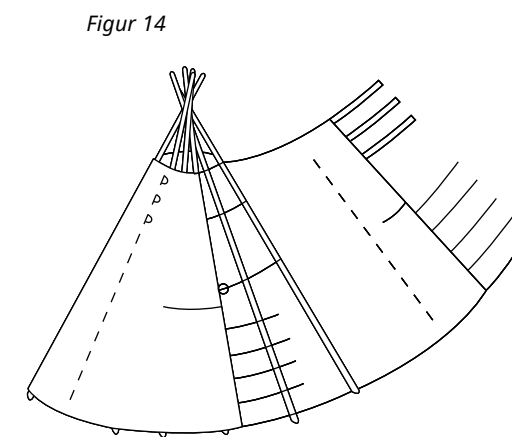
Dersom du benytter deg av aluminiumstenger (gjelder størrelse 4-6, 8-10, 12-14 og 15-20):

- Monter stengene sammen.
- Legg stengene i en stjerneform på bakken (figur 13). 3. Heis stengene og lag en sirkel (se punkt 4 på forrige side).

OPPSETTING AV LAVVODUK

- Den siden hvor Arctic Lavvo- logoen er påsydd er ytersiden av lavvoduken. Med dette stykket skal du avslutte oppsettingen. Du starter med den andre duk-enden. Bind den fast i lavvostanga ved døråpningen og trekk duken hele veien rundt stengene (figur 14).
- Fest de brede båndene til ringene på duken. Brett splitten på venstre side innover i lavvoen og fest den med snorer til lavvostengene (innvendig). Når du bretter splitten innover anbefaler vi at du legger det innvendige dukstykket mellom ytterduken og stengene (figur 15, innvendig illustrasjon).
- Lavvoduk med klaff: Knytt splitten på høyre side i en staur, du kan nå lett åpne og lukke døra (figur 16).
- Lavvoduk med løs dør:
  - Brett splitten på høyre side innover i lavvoen og fest den med snorer i lavvostengene (innvendig). Du har nå åpning til døra (figur 17). Når du bretter splitten innover anbefaler vi at du legger det innvendige dukstykket mellom ytterduken og stengene (se figur 15).
  - Legg døra over døråpningen. Fest båndet fra døra rundt stengene på oversiden av lavvoduken (figur 18).
  - Innvendig er det hemper som kan brukes til å feste døra til den ene eller andre siden. Man kan eventuelt sette en staur gjennom hemperne (på tvers av døra) for å «låse» døra.
- Fest duken i bakken ved å plugge den fast. Du kan i tillegg legge stein, torv, snø e.l. på nedre dukkant (figur 19).

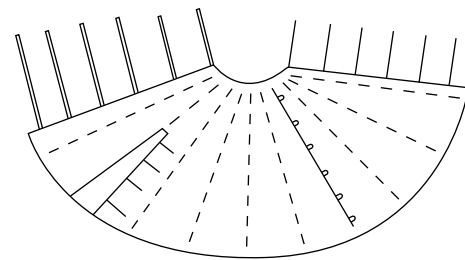

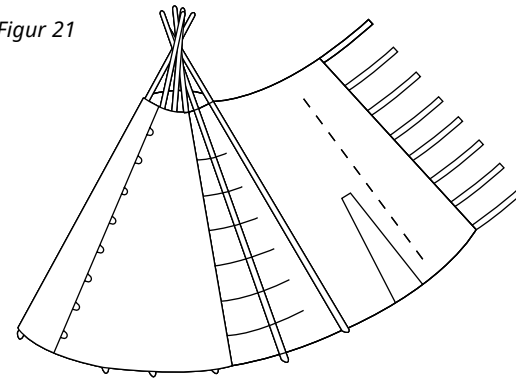
OPPSETTING AV LAVVODUK MED GLIDELÅSDØR

1. Den siden hvor Arctic Lavvo- logoen er påsydd er yttersiden av lavvoduken. I den ene enden av duken er det brede bånd, i den andre enden av duken er det tynne snorer (figur 20).
2. Start med den duksiden som har tynne snorer. Bind duken fast på en av lavvostengene med snorene (figur 21).
3. Ta så den andre enden og før duken rundt lavvostengene slik at den overlapper den første duksiden. Fest båndene til ringene på duken (figur 22).
4. Fest duken i bakken ved å plugge den fast. Du kan i tillegg legge stein, torv, snø e.l. på nedre dukkant (figur 23).

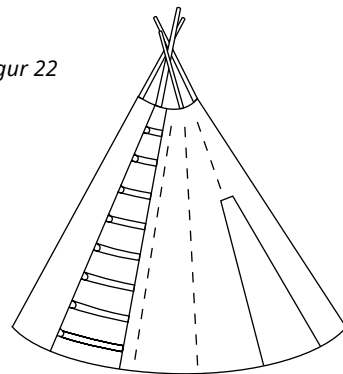
Figur 20

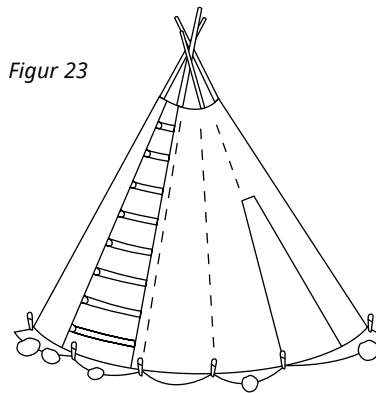
Figur 21

Figur 22

Figur 23

Spesielt for størrelse 15-20 og 25-30:

Disse lavvoene er tyngre og det er dermed mer omfattende å sette de opp. Fremgangsmåten er den samme som vist ovenfor, men det kan bli behov for å benytte seg av stige for å nå opp. Noen store hemper i toppen gjør det enkelt å bruke en stokk til å løfte duken på stengene. Det er også en kanal med strammereim i toppen for å holde duken sammen under oppsettingen, dette gjør at det er lettere å arbeide med lavvoduken og få den slett på stengene.

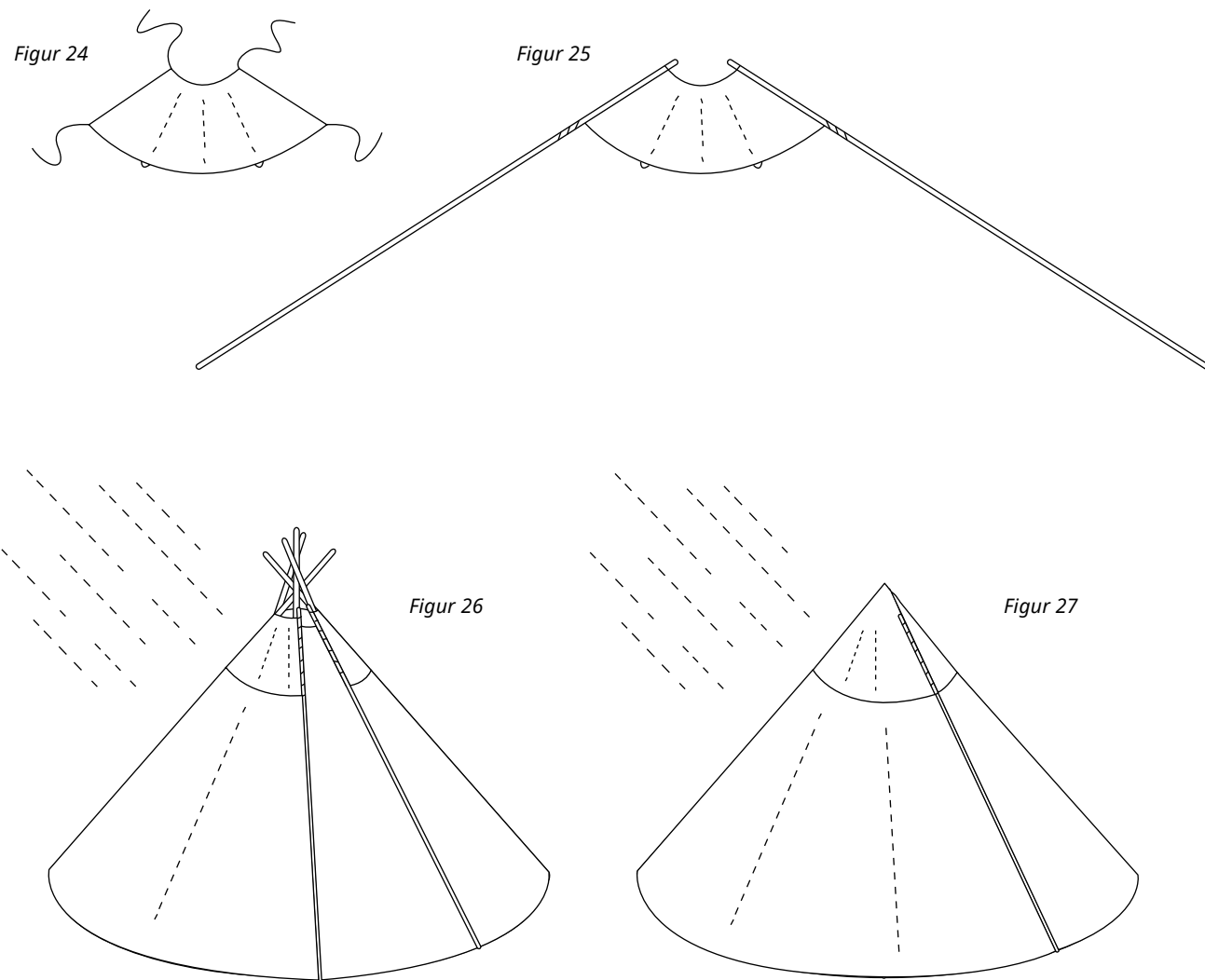
NEDSETTING & PAKKING

1. Løsne alle pluggen.
2. Løsne alle snorer fra stengene.
3. Ta duken av stengene. Husk å tørk lavvoduken før nedpakking.
4. Lavvoduken legges på tørt område og brettes. Dersom du har vindu i din lavvo: Legg merke til at vinduet ikke må få knekk på seg, da det kan bli ødelagt.
5. Legg duken i medfølgende pose.
6. Pluggene legges i medfølgende pose. 8. Dersom du benytter deg av aluminiumstenger demonteres disse og legges i medfølgende pose.

OPPSETTING AV REGNHATT

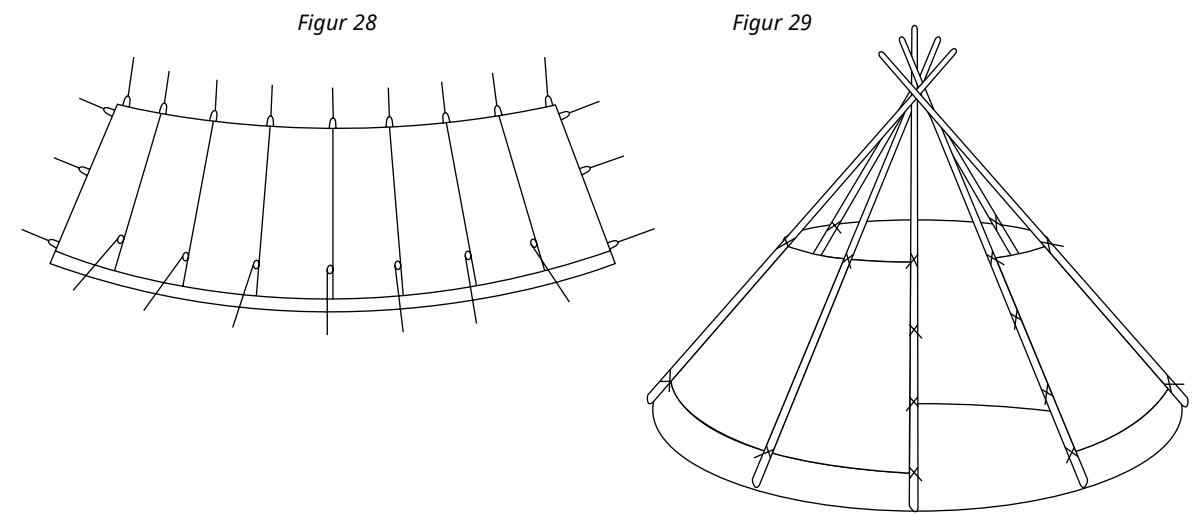
Regnhatten (figur 24) kan festes med snorer direkte i lavvostengene, vi anbefaler imidlertid å feste regnhatten i to trestenger (figur 25). Det vil da være enkelt å sette regnhatten på plass og du kan justere åpningen i forhold til vindretningen (figur 26). Ved langvarig regnvær kan det bli et problem at trestengene som stikker opp over lavvoen/regnhatten blir våte. Etter hvert kan de samle opp så mye vann at det renner nedover på innersiden av stengene og drypper inn i lavvoen. Dette kan unngås ved at stengene hugges så korte som mulig, da blir det minst mulig flate som samler opp vann, i tillegg vil det da være mulig å legge regnhatten helt over toppen av stengene (figur 27).

INNERDUK

Dersom du har kjøpt tilleggsutstyret innerduk til din lavvo monterer du den slik:

Innerduken er ikke formet som et telt, men er et avlangt stykke. Den har en høyde på 1,5 – 2 meter (avhengig av størrelse). Innerduken går ikke helt opp til toppen, men er cirka halve høyden i forhold til ytterduken (figur 28). Fest innerduken i lavvostengene med medfølgende snorer, i øvre og nedre dukkant (figur 29).

VEDLIKEHOLD

Lavvoduken og aluminiumstenger:

Lavvoduken er ferdig impregnerert når du mottar den, etter en tids bruk vil vær og vind slite på impregneringen og det oppstår behov for etter-impregnering. Da anbefaler vi silikon- eller seildukimpregnering, som enten strykes eller sprayes på, viktig at man leser og følger veiledningen til den impregneringen som benyttes. Dersom du benytter aluminiumstenger, bør disse oppbevares tørt. Krever enkel rengjøring ved behov.

PRAKTISKE TIPS

Om bål i lavvo:

En av fordelene med lavvoen er at du kan ha et åpent bål inne. Dersom du skal ha bål bør lavvoen helst stå i åpent terreng, da får du best trekk og minst røyknedslag. I svært værharde områder må en likevel søke ly, unngå da i det lengste å sette lavvoen inn under bakkekanter eller i «dumper». Vi anbefaler å finne en så tørr og slett plass som mulig, i nærheten av friskt vann.

Til tider kan et bål utvikle mye røyk, spesielt når man fyrer med rå ved og før bålet har tatt skikkelig fyr. Når alt fungerer rett skal imidlertid ikke lavvoen fylles med røyk, røykteppet skal ligge øverst. Da all aktivitet inne i lavvoen foregår på bakken i sittende eller knestående stilling vil denne røyken ikke sjenere.

OBS: Fyr ikke for stort!

Lavvoduken er av tekstil og vil kunne ta fyr hvis den utsettes for direkte varme eller for høy oppvarming, all oppvarming er på eget ansvar, la derfor aldri bålet brenne med for høy flamme. For å unngå ukontrollert oppflamming bør det alltid være tilgang på vann i lavvoen. En liten skvett vann eller litt snø vil fort dempe bålet uten å slukke det.

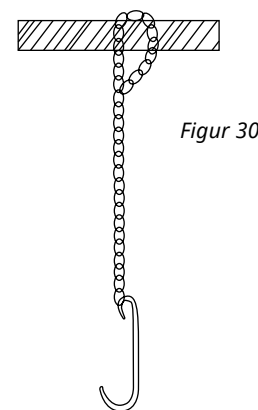
OBS: Gå ikke fra lavvoen med bål som brenner!

Vær særlig forsiktig med å la brennbare ting ligge for nært bålet. Sovepose, sko, votter, sokker og annet tøy er vanlig å legge ved bålet for tørk, husk at det lett kan ta fyr! Mang en lavvo har blitt brent opp igjennom tidene, som regel fordi den er forlatt med et brennende bål og varmen har spredt seg i skinn, soveposer o.l. Du bør sjekke om slike tap dekkes av dine forsikringer.

Vår tradisjonelle lavvo kan også varmes opp med ovn.

Om kokesystem:

For koking av mat må det rigges til noe å henge kjelene på. Kjetting med høyderegulering, samt krok for kjeler og oppheng er godt egnet til dette. Dette systemet er brukt i århundrer av samene for koking på bål, og kalles riggi. Riggi skal henge over tverrstanga eller i krysset (figur 28). Du kan også bruke stekeheller, rist, stekeplater o.l.

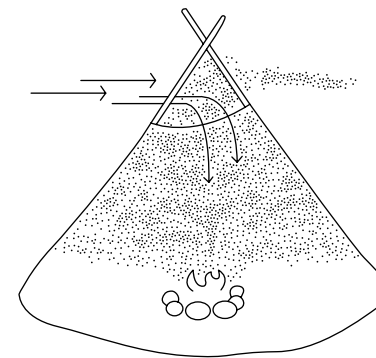
Figur 30

PRAKTISKE TIPS

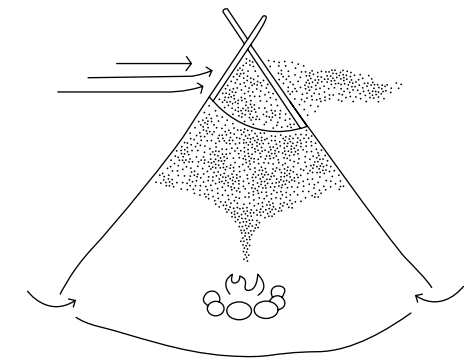
Om trekkforhold:

Det er ikke heldig for trekkforholdene om duken tettes helt til mot bakken. Varm luft stiger opp fra bålet og det må tilføres luft utenfra. Hvis alt er tett nede vil lufttilførselen skje gjennom åpningen oppe, med røyknedslag som følge (figur 31). La det derfor være litt åpning her og der nede ved bakken for lufttilførsel (figur 32). Når du lager åpninger på duken slik bør det gjøres symmetrisk, f.eks. på tre steder. Hvis lufta bare kommer til fra én side vil dette forstyrre trekken og føre til at røyken virvler rundt i lavvoen. Av samme grunn bør døra være lukket når du fyrer. Hvor luftingen skal komme fra for å få best mulig røyktrekk avhenger av plassering i terrenget, og ikke minst vær og vind. Det går som regel bra å finne riktig løsning, og man blir flinkere etter hvert som man får prøvd seg.

Figur 31

Figur 32

Om sterk kulde

I Indre Finnmark kan temperaturen synke ned mot -50 grader celsius på vinterstid. Til tross for dette levde familier i lavvo tidligere, året rundt. Dette understreker lavvoens egenskaper ved krevende friluftsliv. For å ha det komfortabelt under ekstrem kulde vil en innerduk være isolerende.

Dersom du har bål bør du bruke store steiner til ildstedet, når de store steinene blir oppvarmet gir de fra seg mye varme også etter at bålet er utbrent. Ildstedet kan også gjøres noe avlangt slik at flere får utnyttet varmen. Dette gjelder spesielt i de større lavvoene.

Ris (småkvister) og skinn på bakken gjør lavvoen varmere. Hvis du benytter rakkas (sovetelt) vil denne også hjelpe mot kulden. Kroppsvarmen vil til en viss grad klare å varme opp en rakkas.

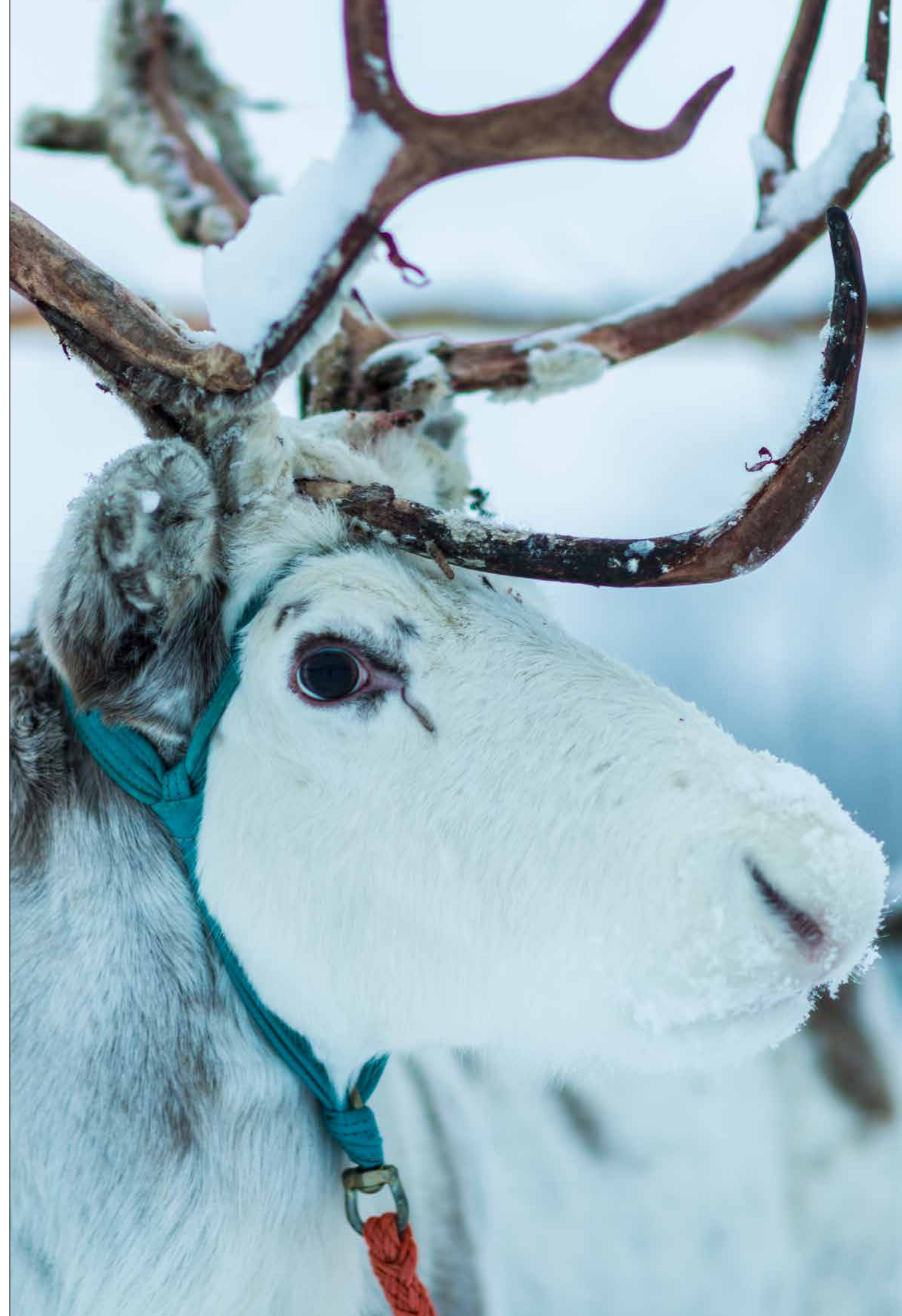
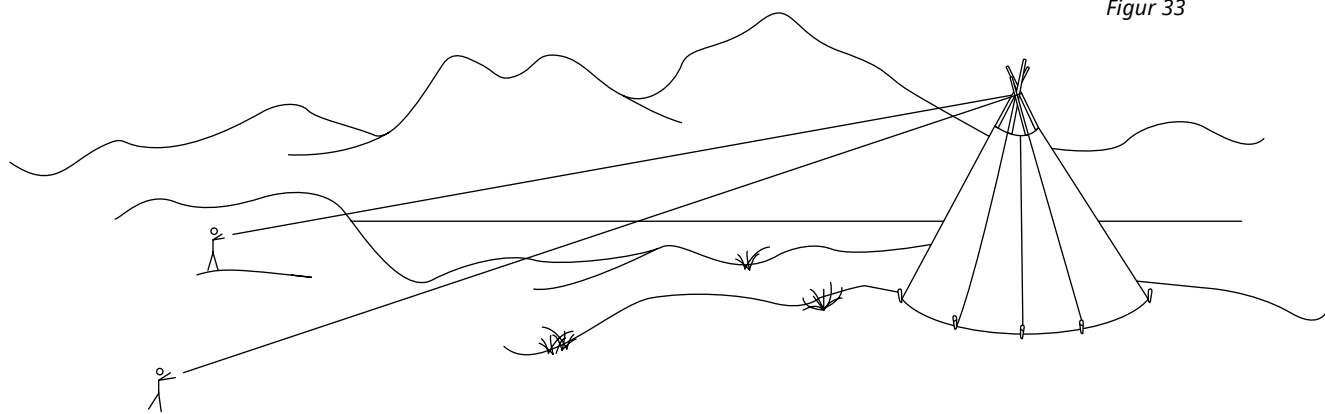
PRAKTISKE TIPS

Om sterk vind

Lavvoen og gammen er stødige telt som tåler mye vind, forutsatt at duken ligger stramt mot lavvostengene og er godt festet med plugger. Lavvoen bør ikke forlates uten tilsyn over tid, kraftig snøfall og sterk vind kan gjøre skade på den.

Hvis duken er sikret og kløftene på hovedstengene er satt godt i hverandre skal det mye til før lavvoen blåser ned. Det er selvsagt grenser for hvor sterk vind som tåles og det kan bli behov for ekstrabardunering. Det kan gjøres meget enkelt med et tau på ca. 20 meter. Slå midten på tauet to ganger rundt toppen der stengene krysser hverandre og fest begge endene til faste punkter på vindsiden (figur 33).

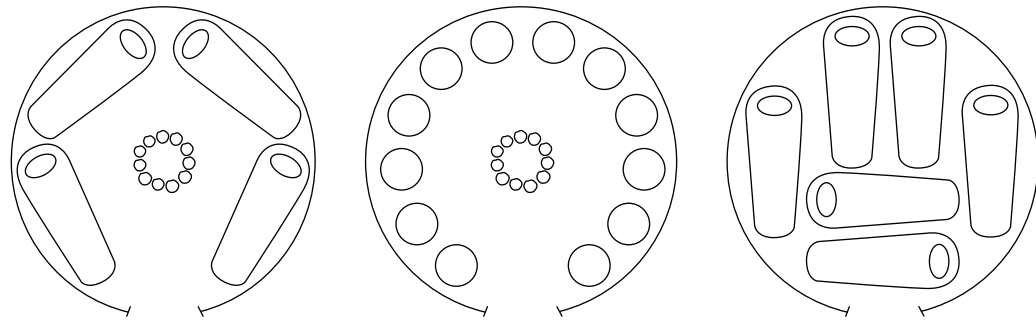
Figur 33

INNREDNING

Innredningsløsninger for 4-6 manns lavvo:

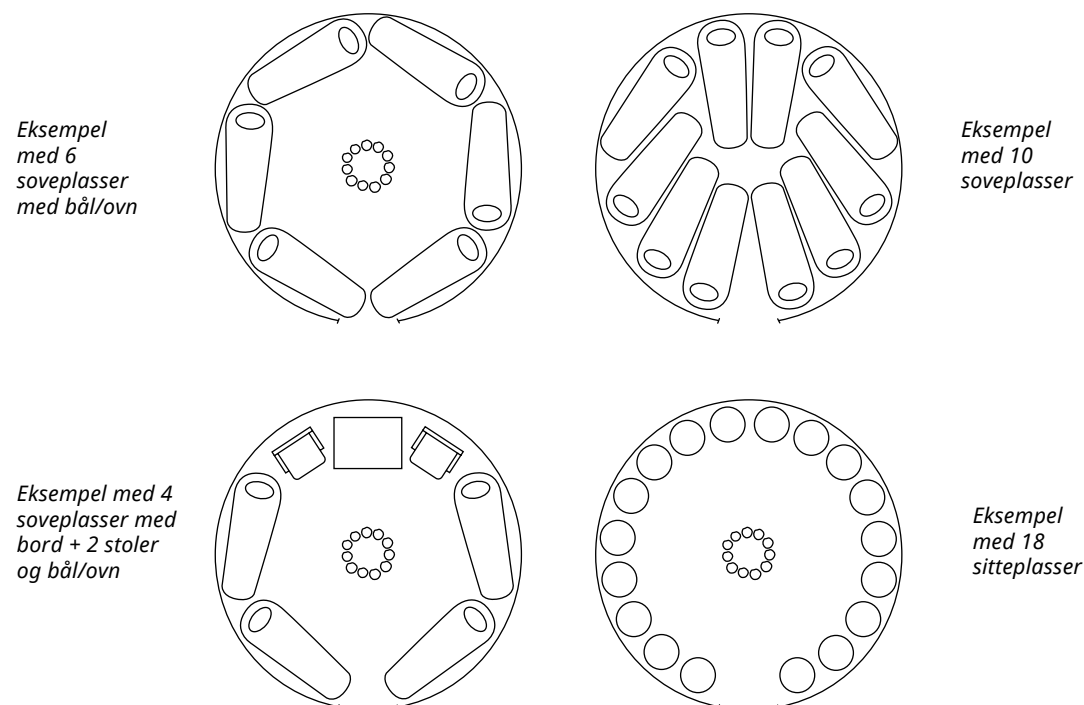

Eksempel med 4
soveplasser
med bål/ovn

Eksempel med 12
sitteplasser

Eksempel med 6
soveplasser

Innredningsløsninger for 8-10 manns lavvo

Eksempel
med 6
soveplasser
med bål/ovn

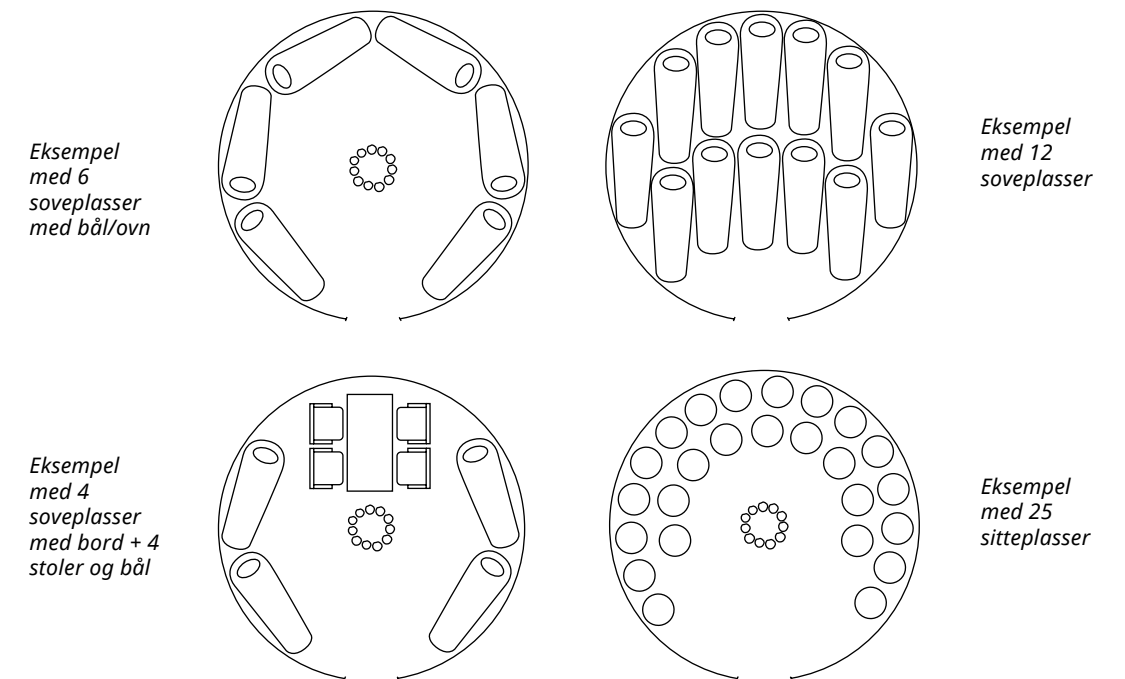
Eksempel
med 10
soveplasser

Eksempel med 4
soveplasser med
bord + 2 stoler
og bål/ovn

Eksempel
med 18
sitteplasser

INNREDNING

Innredningsløsninger for 12-14 manns lavvo:

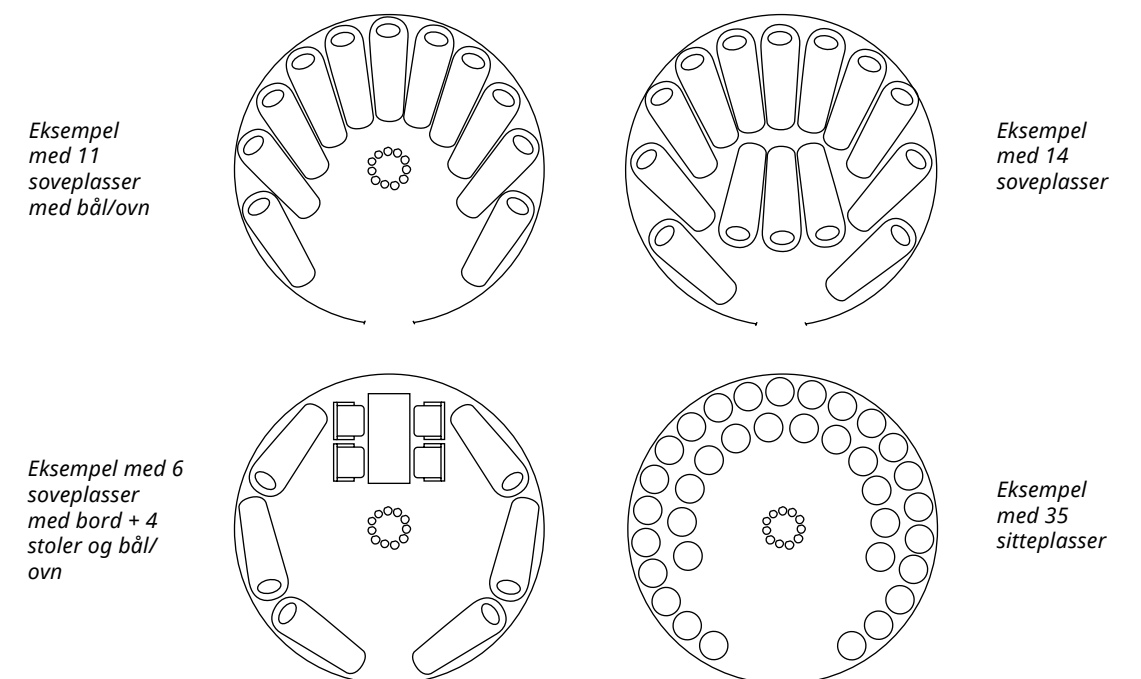
Eksempel
med 6
soveplasser
med bål/ovn

Eksempel
med 12
soveplasser

Eksempel
med 4
soveplasser
med bord + 4
stoler og bål

Eksempel
med 25
sitteplasser

Innredningsløsninger for 15-20 manns lavvo

Eksempel
med 11
soveplasser
med bål/ovn

Eksempel
med 14
soveplasser

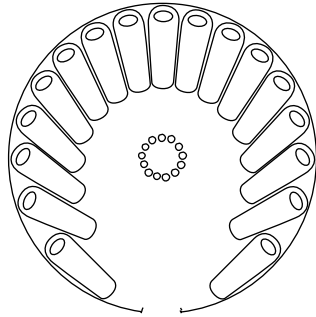
Eksempel med 6
soveplasser
med bord + 4
stoler og bål/
ovn

Eksempel
med 35
sitteplasser

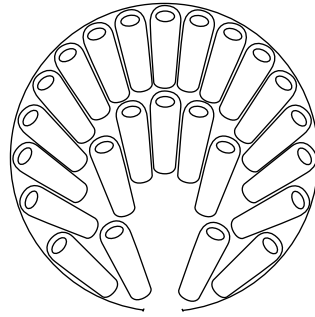
INNREDNING

Innredningsløsninger for 25-30 manns lavvo:

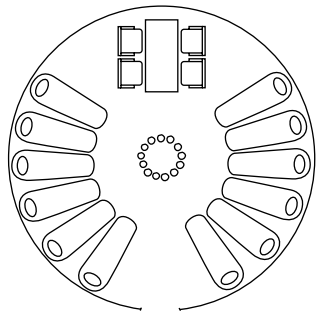
Eksempel med 17 soveplasser med bål/ovn

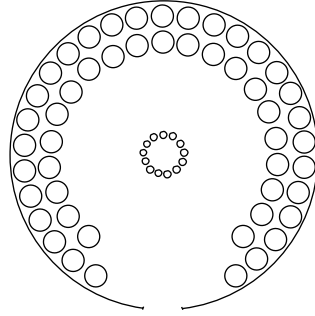
Eksempel med 24 soveplasser

Eksempel med 12 soveplasser med bord + 4 stoler og bål/ovn

Eksempel med 50 sitteplasser

INNREDNING

Mål på diverse innredning

Sovepose:

L: 190 cm
B: 72 cm

Bål:

Diameter: 80 cm

Sitteplass:

Diameter: 53 cm

Stol:

D: 58 cm
B: 70 cm

Bord:

D: 107 cm
B: 150 cm

SPESIFIKASJONER

Duken består av 50 % bomull / 50 % polyester. Duken er impregnert og råtebestandig. Vekt 400 g/m²

Størrelse	Diameter	Gulvareal	Høyde (midten)	Vekt (duk og plugg)	Sitteplasser
4-6	400 cm	12,56 m ²	250 cm	11,5 kg	Inntil 12 pers
8-10	470 cm	17,3 m ²	273 cm	14,5 kg	Inntil 18 pers
12-14	530 cm	22 m ²	300 cm	17 kg	Inntil 25 pers
15-20	580 cm	26,4 m ²	330 cm	26,5 kg	Inntil 35 pers
25-30	730 cm	41,85 m ²	411 cm	38 kg	Inntil 50 pers

ADVARSEL

Vi gjør oppmerksom på at våre produkter inneholder små deler, lange snorer og poser som kan utgjøre kvelningsfare for små barn.

Det må utvises forsiktighet ved all form for oppvarming. All form for oppvarming utføres på eget ansvar. Lavvoduken er av tekstil som kan ta fyr hvis den utsettes for direkte varme eller for høy oppvarming. Det er viktig å sette seg inn i hvordan man bruker den valgte oppvarmingsformen. Det må vises forsiktighet ved bruk av åpen flamme, gass og parafin som oppvarmingsmetode.

LYKKE TIL MED DIN NYE LAVVO!

*Om det er storm på vidda, fjellet eller ved kysten
kan du være sikker på at teltduken vår holder deg
varm, tørr og ikke minst trygg gjennom alle årstider.
Teltløsningene passer like godt til enkeltpersoner som
til lag og organisasjoner.*

ARCTICLAVVO.NO